EMBARGO TOT
25 JUNI 2020
14.30 UUR

GEMEENTE WESTLAND

Postadres:
Postbus 150
2670 AD Naaldwijk
Bezoekadres:
Laan van de Glazen Stad 1
2672 TA Naaldwijk
T 14 0174
F (0174) 673 600
E info@gemeentewestland.nl
I www.gemeentewestland.nl

Aan de raad van de gemeente Westland

UW BRIEF	UW KENMERK	ZAAK-/PROJECTNR.	DOCUMENTNR.	BIJLAGE(N)
			20-0174193	1

CONTACTPERSOON	CLUSTER	TELEFOONNUMMER	DATUM VERZONDEN
M.L. Visée	Beleid	(0174) 672 055	25 JUN 2020

ONDERWERP
Aanbieding Perspectiefbrief en informatie over vervolg proces begroting 2021

Geachte raad,

In november 2019 heeft u de begroting 2020-2023 vastgesteld. Wie had toen kunnen vermoeden dat we nu, medio 2020, in een totaal andere werkelijkheid zouden leven? De wereld, ons land en onze gemeente zijn hard getroffen door het coronavirus. Deze crisis heeft niet alleen zijn weerslag op nagenoeg alle aspecten van onze samenleving, maar heeft onontkoombaar ook gevolgen voor de bestuurlijke processen binnen onze gemeente.

In maart waren er al de eerste signalen dat de uitbraak van het coronavirus, de bestrijding en de gevolgen hiervan, het economisch perspectief én het sociaal perspectief ingrijpend zouden gaan veranderen. Ook was er onzekerheid over de ontwikkeling van het gemeentefonds. Binnen deze context stond het college voor de vraag wat hiervan de procesmatige en inhoudelijke gevolgen voor de voorjaarsnota 2020 zouden zijn en in het vervolg daarop voor de begroting 2021 en verdere jaren.

Omdat het college de gevolgen van de crisis niet kon overzien en niet wist in hoeverre die zouden leiden tot een herschikking van zijn prioriteiten, heeft het college in eerste instantie besloten om in plaats van de voorjaarsnota een zogenoemde Perspectiefbrief op stellen. Zoals het college u in zijn brief van 28 mei (corsanummer 20-0106473) heeft laten weten, zou in de oorspronkelijke opzet van deze brief het Financieel Meerjarenperspectief worden gepresenteerd en zou, in de aanloop naar de begroting 2021, worden geschetst welke oplossingsrichtingen het college ziet voor de actuele economische en sociale situatie.

Inmiddels is duidelijk geworden dat de samenleving en de economie meer nodig hebben dan uitsluitend oplossingsrichtingen. Er is behoefte aan duidelijkheid en zekerheid. Uw raad heeft al eerder naar voren gebracht dat deze crisis het hoofd moet worden geboden door fors te investeren in Westland. Het college omarmt deze gedachte. De, ten opzichte van de verwachtingen, gunstige meicirculaire en de solide reservepositie van de gemeente maken het mogelijk te komen met het voorstel om een steunfonds en een investeringsfonds voor de samenleving en het bedrijfsleven in te stellen.

ALG BCR 007

Bestuurlijk proces
De keuze voor twee fondsen heeft vanzelfsprekend gevolgen voor de reservepositie van de gemeente. Daarnaast bevat voorliggende Perspectiefbrief, inherent aan deze keuze, meer beleidsvoornemens dan het college eind mei voor ogen had. In dat licht bezien, doet de afspraak om de Perspectiefbrief uitsluitend ter kennisname toe te sturen, geen recht aan uw rol en de wijze waarop het college in deze bijzondere situatie samen met u willen optrekken.
Hierover heeft inmiddels overleg plaatsgevonden met de fractievoorzitters. Het college is graag bereid met u in gesprek te gaan over de strategie en beleidsvoornemens waarvan wij hierna de hoofdlijnen schetsen.

Sterker uit de crisis
De coronacrisis is niet te vergelijken met vorige crises. De eerste weken stonden in het teken van de maatregelen rondom de intelligente lockdown. Nu de risico's op een onbeheersbare gezondheidscrisis grotendeels lijken te zijn ingedamd, resteert een atypische crisis die niet door economische of financiële malaise is ingegeven, maar door gezondheidsrisico's. Dit vraagt van het gehele gemeentebestuur een passende strategie. Bezuinigen of juist investeren?

Het college kiest voor het laatste. Dat is een koerswijziging ten opzichte van de vorige begroting, maar de omstandigheden vragen er om. De maatschappij en economie hebben in deze tijd baat bij een actief sturende overheid. Ook is het van belang te investeren in de leefbaarheid en het welbevinden van onze inwoners. Voorzieningen die gedurende een aantal weken niet of slechts zeer beperkt beschikbaar waren, hebben hun meerwaarde aangetoond. Het is noodzakelijk dat deze voorzieningen in voldoende mate beschikbaar en bereikbaar zijn én blijven. Kortom, niet bij de pakken neerzitten, maar anticyclisch investeren om economisch en sociaal-maatschappelijk sterker uit de crisis te komen.

Ook andere ontwikkelingen profiteren van de koerswijziging. Zo is Westland inmiddels hard op weg met het opstellen van een breed gedragen Omgevingsvisie, waarin de ambities om het DNA van Westland te behouden en te versterken een stevige vertaling krijgen. Vanuit het investeringsfonds worden middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering. Daarnaast worden gelden vrij gemaakt voor het stimuleren van kennis en innovatie in het glastuinbouwcluster.

Sociaal domein
Het sociaal domein verdient aparte aandacht in deze brief. De kosten hiervoor, en dan met name die voor de jeugdzorg, zijn de afgelopen jaren fors gestegen. De totale structurele kosten voor het sociaal domein lopen voor de gemeente Westland van netto € 63 miljoen in 2017 naar verwachting op tot € 77 miljoen in 2020. De gemeente Westland is daarin niet uniek. Feitelijk krijgen gemeenten structureel te weinig geld van het Rijk om de stijgende kosten te dekken en leidt deze ontwikkeling bij ongewijzigd beleid tot uitholling van de rest van de begroting en daarmee tot een ons inziens onaanvaardbare bezuiniging op bijvoorbeeld voorzieningen en de openbare ruimte. Daarom zet het college in op een uitgavenplafond in het sociaal domein van € 72 miljoen. Het college kiest er niet voor om rigoureus te bezuinigen, maar om de kwaliteit overeind te houden in combinatie met effectieve maatregelen om onnodig gebruik van de voorzieningen te voorkomen; een transformatie. Het college wil gedurende deze transformatie extra incidentele middelen beschikbaar stellen om het verschil tussen het plafond en de werkelijke kosten te overbruggen. Op deze wijze wordt er toegegroeid naar het uitgavenplafond, kunnen de kosten op een zorgvuldige en verantwoorde wijze worden beteugeld en kan ingezet worden op de lobby om extra middelen te verkrijgen van het Rijk.

€ 25 miljoen voor investeringen
Het college wil een steunfonds creëren en dit fonds inzetten om de kosten die gerelateerd zijn aan de coronacrisis te kunnen financieren. Kosten waarvoor de gemeente geen compensatie vanuit het Rijk krijgt. Dit betreft vooral steunmaatregelen aan Westlandse ondernemingen, stichtingen en verenigingen. U kunt bij directe steunmaatregelen denken aan verzoeken van huurders, instellingen, verenigingen en ondernemingen om coulance, kwijtschelding, uitstel van betaling en dergelijke, maar ook verzoeken voor ondersteuning omdat de onderneming anders de coronacrisis niet zal overleven.

Daarnaast wil het college een investeringsfonds creëren ten behoeve van investeringen die grotendeels zijn gericht op de middellange en lange termijn . Aandachtsgebieden zijn onder meer de Westlandse economie, de dorpskernen, mobiliteit en het gebied rondom de GHC. In bijlage II zijn voorgaande beleidsvoornemens nader uitgewerkt.

Financiële dekking van de hiervoor beschreven maatregelen komt ten dele vanuit het financieel meerjarenperspectief (FMP). In het FMP is € 2,5 miljoen beschikbaar in 2021, € 3,0 miljoen in 2022 en zo'n € 0,3 miljoen structureel (zie bijlage I). Dit is echter niet voldoende om alle noodzakelijke investeringen in deze moeilijke tijden te kunnen financieren.
Westland heeft in het verleden vet op de botten gekweekt met de verkoop van de aandelen WES en Caiway. Met de opbrengsten is een reserve financiële soliditeit gevormd die op dit moment bijna € 110 miljoen omvat. Het college stelt voor om in totaal € 25 miljoen uit deze reserve beschikbaar te stellen voor de financiering van noodzakelijke investeringen en kosten voor de komende jaren. Van dit bedrag wordt € 15 miljoen in een investeringsfonds Westland gestort en € 6 miljoen in een steunfonds corona. Het voorstel is om de resterende € 4 miljoen toe te voegen aan de reserve sociaal domein.
Daarnaast stelt het college voor om in de jaren 2021 tot en met 2023 een extra bedrag aan de Algemene reserve te doteren van € 1 miljoen.

Tot slot

De maatregelen in deze perspectiefbrief zijn omvangrijk en bestrijken een breed terrein. Samen met uw raad wil het college bekijken of de maatregelen in de huidige situatie een evenwichtige bijdrage leveren aan de welvaart, de sociale cohesie en de leefbaarheid van Westland. Desgewenst gaat het college hierover graag met u in gesprek.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris,

A.C. Spindler

de burgemeester,

B.R. Arends